

Régi és új „kata” adóalanyok 2022. évi helyi iparűzési adót érintő bevallási kötelezettségéről (a „22HIPAK” adóbevallás benyújtás nem kötelező, az adózó maga dönthet ennek beadásáról)

Tisztelt Egyéni vállalkozók és Vállalkozások!

Az „Egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény alapján 2023. évtől a helyi iparűzési adó egyszerűsödik a kisvállalkozások számára.

Az érintett kisvállalkozók 2023. január 15-e helyett, 2023. május 31-ig adhatják be a NAV-on keresztül az éves helyi iparűzési adóbevallást!
[/https://nav.gov.hu/kereso?query=22hipak/](https://nav.gov.hu/kereso?query=22hipak/)

A „rég” KATA szerinti adózás megszűnt a törvény erejénél fogva, melyről nem volt bejelentési kötelezettség és nem kellett évközi (záró) bevallást benyújtani. Az „új” KATA alanyai adózhatnak tételes adóalappal, melyről 2022. október 22-ig kellett bejelentést tenni és ez az adó 2022. szeptember 1-2022. december 31 közötti időszakra jár.

A hivatkozott törvény **2023. évtől bevezeti a kisvállalkozó fogalmát**. Kisvállalkozónak minősül az a vállalkozó, akinek/amelynek éves nettó árbevétele nem haladja meg 25 millió forintot, illetve kiskereskedő átalányadózó egyéni vállalkozó esetén nem több, mint 120 millió forint. *(Ha a vállalkozás működési ideje nem érte el a 12 hónapot, akkor ezen értékhatárt időarányosítani kell.)*

Az egyszerűsítés egységesebbé teszi a kisvállalkozók iparűzésiadó-fizetési kötelezettségét, és egyenletes éves bevételi szint mellett adminisztrációs könnyebbséget is fog jelenteni ezen vállalkozások számára. Bármely vállalkozó adóalany választhatja, legyen társas vállalkozás, vagy egyéni vállalkozó.

A módosuló helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 51/Q. §-a (1) bekezdése értelmében a **2022. december 31-én hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti iparűzési adóalap-megállapítást alkalmazó vállalkozó a 2022. évben kezdődő adóévről 2023. május 31-ig nyújthat be az iparűzési adóbevallást.**

/(3) A kisadózó vállalkozók tételes adójáról szóló törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó (a továbbiakban: tételes adózó vállalkozó) a (9) bekezdés szerint bejelentett döntése esetén, az adó adóévi alapja - a 39. § (1) bekezdésében, vagy a 39/A. §-ban foglalt előírásoktól eltérően - székhelye és telephelye szerinti önkormányzatunként 2,5-2,5 millió forint. Ha a tételes adózó vállalkozó e minősége szerinti adókötelezettsége valamely településen az adóév egészében nem áll fenn, vagy a kisadózó vállalkozók tételes adójában az adófizetési kötelezettsége szünetel, akkor az adó önkormányzatunkénti alapja a 2,5 millió forintnak az adókötelezettség időtartama naptári napjai alapján arányosított része./

Ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozó a **(3) bekezdés szerinti bejelentését nem teszi meg**, akkor azzal a **vélelemmel kell élni az önkormányzati adóhatásnak, hogy az iparűzési adó alapját 2023. január 1-jétől a 39/A. §-a szerint az új egyszerűsített módon állapítja meg.**

A hivatkozott paragrafus (3) bekezdése értelmében, amennyiben az (1) bekezdés szerinti vállalkozó **2023. január 1-jétől nem kívánja az iparűzési adó alapját a 39/A. § szerinti adóalap-megállapítási módszer szerint megállapítani, akkor e döntését 2023. május 31-ig köteles** - a bevallási vagy a bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatványon - **bejelenteni az adóhatóságához.**

A bejelentéssel egyidejűleg a 2023. január 1. és a 2024. június 30. közötti előlegfizetési időszakra **adóelőleget is be kell vallani**, amelyet két részletben kell megfizetni, 2023. május 31-ei esedékességgel 45 ezer forintot és 2024. március 18-ai esedékességgel 22,5 ezer forintot – **Iparüzési adó mértéke Halásztelek: 1,8%**- adórendelet módosítás nem történt.

Későbbiekben a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) módosítása átláthatóbbá, **könnyebben teljesíthetővé teszi az egyszerűsített iparüzési adóalap-megállapításra vonatkozó szabályozást, egyben 2024. évtől jelentősen csökken az adóadminisztráció** (megszűnik a bevallási kötelezettség és évente egyszer kell majd adót/előleget fizetni) is.

Az új KATA-t (2022.09.01-től) már nem alkalmazó vállalkozóknak a Htv-be épülő új, egyszerűsített adóalap-megállapításról szóló döntésüket a 2022. adóévről szóló bevallás esedékességéig, azaz **2023. május 31-ig van lehetőségük meghozni** és azt az előző adóévről szóló (22HIPAK) adóbevallásban jelezni az önkormányzati adóhatóságok felé.

Annak érdekében, hogy az **új KATA-t alkalmazók** (2022.09.01-től - 2022.12.31-ig) **számára is 5 hónap álljon rendelkezésre 2023-ban az egyszerűsített adózásról szóló döntésre**, a módosítás számukra is lehetővé teszi, hogy **amennyiben a 2022. évről adóbevallás-benyújtására kötelesek, azt csak 2023. május 31-ig tegyék meg** (a múlt években irányadó január 15-i időpont helyett).

Ezért is fontos kiemelni, hogy érdemes kivárni a 2022. évi HIPA bevallás benyújtással – ha a bevallás benyújtás mellett dönt az adózó -, mert az új adózási mód választása - vélelme - későbbiekben jelentős adminisztrációs könnyítést jelenthet.

Fontos azt is tudni, hogy a kisvállalkozó, aki a lényegesen egyszerűsített, új tételes adóalap-megállapítást alkalmazza, sem törvényi, sem önkormányzati rendeleti adómentességre, adókedvezményre, adócsökkentésre nem lesz jogosult.

2023. évtől a törvénymódosítás szerint valamennyi olyan **kisvállalkozó**, amelynek az adóévi bevétele – éves szinten számítva, azaz 12 hónapnál rövidebb adóév esetén a működés naptári napjai alapján évesítve – **a 25 millió** (a személyi jövedelem-adótörvény szerinti átalányadót választó kereskedők esetén a 120 millió) **forintot nem haladja meg, jogosulttá válik az iparüzési adóalapja egyszerűsített megállapítására.**

A módosítás azt is rögzíti, hogy az egyes adózói csoportokban mit kell bevétel alatt érteni. Eszerint a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozó magánszemély vállalkozó esetében a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti bevételt, egyéb vállalkozó esetén pedig a Htv. szerinti nettó árbevételt [Htv. 52. § 22. pont] kell bevételnek tekinteni (a KATA alanyok esetén utóbbi a kisadózó vállalkozások tételes adójáról szóló törvény szerinti bevétel).

Ez azt jelenti, hogy az Szja. adóalanynak, a KATA adóalanynak nem kell külön kimunkálni a Htv. szerinti nettó árbevétel összegét.

Az új egyszerűsített iparüzési adóalapba történő belépés a következő módon lehetséges: (Htv. 39/A. §(5)-(6))

- főszabály: folyamatosan működő vállalkozó az adóévre az **adóévet megelőző évről szóló bevalláson**,
- jogelőd nélkül kezdő vállalkozó az **első adóévre is, ezen adóévről szóló bevallásban**,
- **bejelentkezéskor, bejelentési változás-bejelentési nyomtatványon** adóévre a településen székhelyet áthelyező, telephelyet nyitó vállalkozónak.

(Ez utóbbi nyomtatvány nem a NAV-on keresztül, hanem önkormányzatunként az **Elektronikus Önkormányzati Portálon <https://ohp-20.asp.lgov.hu/nyitolar> nyújtható be** Ügyintézés bejelentkezéssel => HALÁSZTELEK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA => Ügyindítás => Adóügyi ágazat és Általános adónyomtatványok ügýtípus => BEJELENTKEZÉS, VÁLTOZÁS-BEJELENTÉS)

Az egyszerűsített adóalap-megállapítás főszabálya szerint a **kisvállalkozónak a helyi iparüzési adóalapját nem kell megállapítania, bevallást nem kell benyújtania** és – mert az adóalap tételes összegű – **az adóalapját nem kell megosztania a települések között.**

Az új adózási modell szerint a kisvállalkozónak későbbiekben **adóelőleget évente csak egyszer kell fizetnie**, s amennyiben a kisvállalkozó bevétele az adott bevételi sáv felső határát nem haladja meg az adóévben, akkor az adóévre fizetett adóelőleghez képest további adót sem kell fizetnie (az adóelőleg, bevallás benyújtása nélkül a Htv. szövege alapján végleges adóvá válik). Így, ha a kisvállalkozó adóévi bevétele az előző adóévben is irányadó bevételi sávhatárt nem lépi át, az **évi egyszeri adó(előleg) fizetésén túlmenően az adóéven belül más – adókötelezettséggel összefüggő – teendője nincs.**

Az egyszerűsített iparüzési adóalap-megállapításra jogosult kisvállalkozók egyszerűsített iparüzési adóalapja az adóévi bevételük nagyságától függően sávosan differenciált, (a székhelyük és a telephelyeik fekvése szerinti) **önkormányzatoként azonos nagyságú, tételes összeg lesz.**

A törvény módosítása három bevételi sávot és ahhoz tartozó tételes adóalapot határoz meg. A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén napi időarányosítással kisebb a bevételi sáv összege is.

Eszerint a **vállalkozó székhelyére és a telephelyére/telephelyeire jutó adóalap**

- **2,5-2,5 millió forint**, ha a vállalkozó **bevétele a 12 millió forintot nem haladja meg**,
o (éves iparüzési adó: 45 ezer forint)
- **6-6 millió forint**, ha a vállalkozó **bevétele a 12 millió forintot meghaladja, de a 18 millió forintot nem haladja meg**,
o (éves iparüzési adó: 108 ezer forint)
- **8,5-8,5 millió forint**, ha a vállalkozó **bevétele a 18 millió forintot meghaladja, de a 25 millió forintot nem haladja meg**. Utóbbi kategóriába tartozik az a kisvállalkozó, aki a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti átalányadózó kiskereskedő és bevétele éves szinten nem több, mint 120 millió forint.
o (éves iparüzési adó: 153 ezer forint)

Amennyiben az adókötelezettség 12 hónapnál rövidebb (például: kezdő vállalkozás esetén, a vállalkozás megszüntetése esetén, vagy adott településen, ha a kisvállalkozás adóév közben telephelyet nyit vagy zár be), akkor a Htv-ben rögzített összegű tételes adóalapnak csak az időarányosan kisebb részét kell figyelembe venni adóévi adóalapként.

A kisvállalkozó a tételes adóalap-megállapítási módszert csak a **teljes adóévre választhatja**, s a döntése – erre vonatkozó külön, évenkénti bejelentés nélkül – mindaddig érvényes, amíg azt vissza nem vonja. **A 22HIPAK adóbevalláson tett nyilatkozat végleges**, az későbbiekben (pl.: önellenőrzéssel) nem módosítható!

A **22HIPAK nyomtatvány** NY-01 lapján az A) blokkba bekerült 9.mező egy jelölő, mely 1 és 2 értéket vehet fel a legördülő listából. Az 1 jelölése azt jelenti, hogy az adózó a Htv. 39/A. § (2) bekezdés szerinti egyszerűsített adóalap-megállapítást választja a 2023. évre, a 2 jelölése pedig azt, hogy nem választja azt.

A 2023. januárjától életbe lépő szabályok alapján az adóalap-megállapítási módszer választását a **kisvállalkozó annak az adóévnek az ötödik hónapja utolsó napjáig** (jellemzően az adóév május 31-ig) köteles bejelenteni, amelyben e módszert először kívánja alkalmazni (**tehát 2023-ban, a 2023-ban kezdődő adóévre 2023. május 31-ig**). A bejelentés az előző adóévről szóló adóbevallási nyomtatványon tehető meg (**tehát 2023-ban a 2022. adóévről szóló helyi iparüzési adóbevallási nyomtatványon /22HIPAK/**).

Ha az **adózó bevallását késedelmesen** (2023. május 31-ét követően) **nyújtja be** és azt igazolási kérelemmel nem menti ki, akkor a bevallás feldolgozásra kerül, ám az **egyszerűsített adóalap-**

megállapításra vonatkozó bejelentés már nem fogadható el. Kérjük erre fokozottan figyeljenek!

A hatályba lépő új szabályok szerinti tételes adóalap-megállapítás egyik jelentős egyszerűsítési vívmánya, hogy ha **a kisvállalkozó ezt az adóalap-megállapítási módszert választja, akkor adóját adóbevallás benyújtása nélkül, évente egyszer, az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig** (jellemzően: május 31-ig) **köteles majd megfizetni.**

Abban az évben, amelyben a kisvállalkozó első ízben (pl.: 2023) alkalmazza a tételes adóalap-megállapítási módot, s így egy, az általános szabályok szerint benyújtott korábbi adóbevallása alapján az adóév harmadik hónapjának 15. napjára adóelőleg-kötelezettsége van, akkor ezt a korábban bevallott előleget annak esedékességekor (az adóév harmadik hónapjának 15. napjáig) köteles megfizetni (tehát 2023-ban meg kell fizetni a 2023. március 15-i előleget). Ebben az esetben a kisvállalkozó által megfizetett adóelőleg-részlet a tételes adóalap-megállapítást választó kisvállalkozók számára előírt, **az adóév ötödik hónapjának utolsó napján esedékes adóelőleg összegébe beszámít**, s így adóelőleg-fizetési kötelezettsége az adóév ötödik hónapjának utolsó napján csak a már megfizetett adóelőleg-részlet és a tételes adóalap-megállapítást választó kisvállalkozók számára előírt **adóelőleg különbözetének erejéig áll fenn.**

Az adóalap-megállapítási módszer alkalmazásának **első adóévében tehát például 2023-ban, az adóév május 31-i esedékességgel két jogcímen áll, állhat fenn fizetési kötelezettség:** ha a 2022. adóévre felmerül fizetendő adó (a bevallott adó magasabb, mint a 2022-ben teljesített adóelőleg), valamint a 2023. évre vonatkozó előleg megfizetése, mely utóbbi összegbe a 2023. március 15-én már megfizetett előleget be lehet számítani.

**A módszer alkalmazásának második évében, tehát például 2024-ben, már csak egy teendő marad, ha az adózó a bevétele a bevételi sávot nem lép át:
2024. május 31-ig kell előleget fizetni a 2024. évre.**

Köszönjük szíves közreműködésüket.